

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Oceňování majetku

**Studijní opora pro kurz Oceňování podniku
v rámci projektu Inovace profesního vzdělávání ve vazbě
na potřeby Jihočeského regionu**

Renata Strnadová

**2013
České Budějovice**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu

CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Obsah

Průvodce studiem předmětu	3
Základní okruhy studia	3
Průběh studia, zakončení, komunikace	3
Kapitola 1: Právní úprava a obecná pravidla	4
Kapitola 2: Oceňování dlouhodobého majetku	8
Kapitola 3: Odpisování dlouhodobého majetku	12
Kapitola 4: Oceňování technického zhodnocení	16
Kapitola 5: Oceňování zásob při pořízení pořizovací cenou	19
Kapitola 6: Oceňování zásob při pořízení ve vlastních nákladech a reprodukční pořizovací cenou	24
Kapitola 7: Oceňování skladových zásob metodou váženého aritmetického průměru	27
Kapitola 8: Oceňování skladových zásob metodou FIFO	30
Kapitola 9: Oceňování skladových zásob pevnou cenou	32
Kapitola 10: Cenné papíry při pořízení	35
Kapitola 11: Oceňování cenných papírů k rozvahovému dni	38
Kapitola 12: Oceňování cenných papírů v cizí měně	41
Kapitola 13: Oceňování pohledávek	44
Použitá literatura	48

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Průvodce studiem předmětu

Tato učební opora je určena studentům v rámci projektu „Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu.“

Opora poskytuje základní přehled problematiky oceňování jednotlivých složek majetku podniku v České republice z účetního pohledu, a to k právnímu stavu k 09/2013. Student by si na jejím základě měl udělat základní představu o dané problematice a o rozdílu mezi účetním a daňovým pohledem. U každé kapitoly nalezne základní literaturu pojednávající o dané problematice, stejně tak doporučenou literaturu, která poskytuje podrobnější informace k tématu.

Opora není plnohodnotnou učebnicí, poskytuje pouze stručný přehled jednotlivých oblastí. Pro jejich prostudování musí student využít další zdroje. V opoře účastník kurzu nalezne stručný přehled tématu a zároveň cesty, kde hledat informace.

Základní okruhy studia

1. Právní úprava, obecná pravidla;
2. Oceňování dlouhodobého majetku;
3. Oceňování zásob;
4. Oceňování cenných papírů;
5. Oceňování pohledávek.

Průběh studia, zakončení, komunikace

Další informace jsou uvedeny v Informačním systému VŠTE, kde je také uveden způsob komunikace mezi účastníkem kurzu a vyučujícím (tutorem). Kromě kontaktní výuky bude využívána zejména komunikace prostřednictvím Internetu. Každý vyučující i účastník kurzu má zavedenu svoji e-mailovou adresu a další formy komunikace jsou možné i přes Informační systém VŠTE.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 1: Právní úprava a obecná pravidla

Klíčové pojmy:

pořizovací cena, vlastní náklady, reprodukční pořizovací cena, jmenovitá hodnota, reálná hodnota, ekvivalence, zásady vedení účetnictví

Cíle kapitoly:

- pochopení elementárních pojmů používaných v rámci oceňování,
- získání přehledu o stávající právní úpravě oceňování v rámci účetnictví.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Tento materiál se zabývá problematikou oceňování složek majetku v účetnictví a případným daňovým dopadem jednotlivých metod. Z toho vyplývají i právní normy, které tuto problematiku upravují. Jedná se především o **zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví** (dále jen ZoÚ) a **zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů** (dále jen ZDP). Mezi další předpisy upravující problematiku oceňování patří například **České účetní standardy pro podnikatele** a **vyhláška č. 500/2002 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení ZoÚ, pro účetní jednotky,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

kteří jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví (dále jen vyhláška). ZoÚ definuje dva časové okamžiky, ke kterým účetní jednotky oceňují majetek a závazky:

- **k okamžiku uskutečnění účetního případu;**
- **k rozvahovému dni.**

Způsoby oceňování **k okamžiku uskutečnění účetního případu** jsou:

- **pořizovací cena** – cena, za kterou byl majetek pořízen včetně souvisejících nákladů;
- **vlastní náklady** – přímé a případně i nepřímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost;
- **reprodukční pořizovací cena** – cena, za kterou by byl majetek pořízen v době účtování;
- **jmenovitá hodnota.**

K okamžiku sestavení účetní závěrky, tj. k rozvahovému dni nebo jinému dni sestavení účetní závěrky, jsou možné následující způsoby oceňování:

- **reálná hodnota;**
  - o tržní hodnota;
  - o kvalifikovaný odhad nebo posudek znalce;
  - o ocenění podle zvláštních právních předpisů;
- **ekvivalence (ocenění protihodnotou).**

Rozdíly vzniklé z ocenění k okamžiku uskutečnění účetního případu a ocenění k okamžiku sestavení účetní závěrky, se účtují:

- **rozvahově** – úprava vlastního kapitálu;
- **výsledkově** – ovlivnění výsledku hospodaření.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

S oceňováním souvisí základní požadavek ZoÚ, a to povinnost vedení účetnictví **v české měně** (viz §4 odst. 12 ZoÚ). Všechna aktiva a závazky v cizí měně je třeba přepočítat při jejich pořízení nebo vzniku na české koruny kurzem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou. Způsob nalezneme opět v ZoÚ (viz §24 odst. 6 a 9 ZoÚ).

Metody oceňování úzce souvisí se samotnými **zásadami vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky**. Asi nejpodstatnější je zásada věrného a poctivého zobrazení předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky (viz zejména §7 a 8 ZoÚ) a s oceňováním bezprostředně související zásada opatrnosti. Opatrnost můžeme definovat jako snahu o objektivní odhad současných i budoucích jevů s ohledem na jejich rizika a případný vliv v následujících obdobích. Obecným pravidlem je zákaz nadhodnocování aktiv a výnosů a podhodnocování pasiv a nákladů. Vždy je ale nutné koordinovat použití zásady opatrnosti s požadavky daňových předpisů, zejména obhajitelnost použitého postupu s ohledem na ZDP (např. opravné položky).

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Doporučené studijní zdroje:

KRABEC, T., 2009. *Oceňování podniku a standardy hodnoty*. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN: 978-80-247-2865-0.

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 2: Oceňování dlouhodobého majetku

Klíčové pojmy:

dlouhodobý majetek, vstupní cena, odpis, opravná položka, technické zhodnocení, dotace

Cíle kapitoly:

- znalost definice a rozdělení dlouhodobého majetku,
- porozumění rozdílu účetního a daňového pohledu na dlouhodobý majetek,
- přehled o způsobech stanovení vstupní ceny a zachycení snížení, příp. zvýšení hodnoty majetku.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Definici **dlouhodobého majetku** nalezneme v §6 až 9 vyhlášky. Jedná se o majetek s dlouhodobou životností (použitelnost delší než 1 rok), jehož spotřeba probíhá postupně.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Rozeznáváme tři základní skupiny dlouhodobého majetku:

- **nehmotný;**
- **hmotný;**
- **finanční.**

Jako **dlouhodobý nehmotný majetek** označujeme ten, jehož použitelnost je delší než jeden rok a hodnota jeho ocenění překročila hranici určenou účetní jednotkou. ZDP tuto hranici stanovuje ve výši 60.000,- Kč, ta ovšem není závazná z účetního hlediska. Mezi dlouhodobý nehmotný majetek patří:

- **zřizovací výdaje;**
- **nehmotné výsledky výzkumu a vývoje;**
- **software;**
- **ocenitelná práva;**
- **povolenky na emise a preferenční limity,**
- **goodwill.**

Toto rozdělení je platné z hlediska účetních předpisů. Z pohledu ZDP není za nehmotný majetek považován goodwill a také povolenky na emise a preferenční limity.

Druhou skupinu tvoří **dlouhodobý hmotný majetek**, který zahrnuje:

- **pozemky, stavby, byty, nebytové prostory apod.,**
- **samostatné movité věci a soubory movitých věcí,**
- **pěstitelské celky trvalých porostů,**
- **dospělá zvířata a jejich skupiny,**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

– **ostatní dlouhodobý hmotný majetek (např. movité kulturní památky).**

Vymezení hmotného majetku účetními předpisy je podobné jako v ZDP, i když zde je tento majetek určen poněkud úžeji.

Poslední skupinou je **dlouhodobý finanční majetek**, který představují majetkové účasti a ostatní majetkové a úvěrové cenné papíry držené dlouhodobě.

Dlouhodobý majetek se oceňuje tzv. **vstupní cenou**, která přímo závisí na způsobu pořízení daného majetku, může jí být:

- **pořizovací cena** – zejména v případě majetku pořízeného koupí a její součástí jsou i vedlejší náklady spojené s pořízením a uvedením majetku do užívání;
- **reprodukční pořizovací cena** – např. u majetku nově zjištěného při inventarizaci,
- **vlastní náklady** – majetek vytvořený vlastní činností.

Okamžik, ke kterému se **ocenění** majetku provádí, se nazývá zařazení majetku do užívání. V ten moment je stanovena jeho vstupní cena. Do doby, než je majetek uveden do stavu způsobilého k užívání, nelze tento majetek zařadit. Hodnota majetku se každý rok snižuje o částku vyjadřující opotřebení daného majetku, o tzv. **odpisy**. Pokud dojde k přechodnému snížení hodnoty majetku, promítne ho subjekt do ocenění prostřednictvím **opravných položek**. Jestliže se jedná o trvalé snížení hodnoty, slouží k jejímu zachycení tzv. **mimořádný odpis** a subjekt následně upraví celý odpisový plán.

Ocenění hmotného majetku se zvyšuje o **technické zhodnocení**, pokud není povinnost ho evidovat samostatně. Ocenění majetku nalezneme také v ZDP (viz §29 ZDP), přičemž není úplně totožné s postupem ocenění majetku podle účetních předpisů.

V případě poskytnutí **dotace** na pořízení dlouhodobého majetku, se jeho ocenění o částku dotace sníží. Samostatnou problematiku představuje **oceňování souborů majetku**, které nejsou považovány za samostatné soubory movitých věcí (problematika goodwill, viz §61a vyhlášky).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

SVÁČINA, P., 2010. *Oceňování nehmotných aktiv*. Praha: Ekopress, s. r. o. ISBN: 978-80-8692-962-0.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 3: Odpisování dlouhodobého majetku

Klíčové pojmy:

dlouhodobý majetek, vstupní cena, odpis, opravná položka, technické zhodnocení, dotace

Cíle kapitoly:

- znalost definice a rozdělení dlouhodobého majetku,
- porozumění rozdílu účetního a daňového pohledu na dlouhodobý majetek,
- přehled o způsobech stanovení vstupní ceny a zachycení snížení, příp. zvýšení hodnoty majetku.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Odpisy slouží k promítnutí snížení hodnoty dlouhodobého majetku v průběhu jeho používání. Hodnota majetku při pořízení se v nákladech subjektu nepromítne jednorázově, ale vstupuje do nich postupně, právě prostřednictvím odpisů. Subjekt si stanoví odpisový plán, tj. rozpis výše odpisů v jednotlivých letech po dobu použitelnosti majetku. Tou je zjednodušeně řečeno doba, po kterou je majetek upotřebitelný pro činnost subjektu. Odpisový plán subjekt stanovuje v závislosti na způsobu využití majetku a používaných kalkulačních metodách. Kromě samotných odpisů obsahuje odpisový plán také způsob jejich účtování, soupis odpisovaného majetku a použité metody výpočtu. Suma již realizovaných odpisů se nazývá oprávký a cena po zohlednění opravěk, je označována jako zůstatková cena.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Právo odpisovat majetek má především jeho vlastník a odpisovat majetek lze pouze do výše jeho vstupní ceny. Rozeznáváme účetní odpisy, realizované podle ZoÚ a daňové odpisy, které definuje ZDP. Stanovení účetních odpisů je až na výjimky (např. zřizovací výdaje) plně v kompetenci jednotlivých subjektů. Rozlišujeme dvě základní techniky odpisování:

- **časové odpisy;**
- **výkonové odpisy.**

Ne všechny dlouhodobý majetek se však odepisuje. Neodepisují se zejména:

- **umělecká díla (nejsou součástí stavby) a sbírky;**
- **movité kulturní památky;**
- **pozemky;**
- **povolenky na emise a preferenční limity;**
- **najatý dlouhodobý majetek;**
- **finanční majetek.**

Účetní odpisy sice ovlivňují výsledek hospodaření, ale ve většině případů nejsou uplatnitelné v základu daně. Ten ovlivňují daňové odpisy stanovené dle ZDP (viz §26 až 32a ZDP). Známe následující druhy daňových odpisů:

- **rovnoměrné (lineární);**
  - o časové;
    - standardní;
    - navýšené v prvním roce odpisování;

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

- výkonové;
- **zrychlené (degresivní).**

Dlouhodobý nehmotný majetek je odepisován rovnoměrně, přičemž doba odpisování závisí na tom, zda právo na jeho užívání je určeno na dobu určitou či neurčitou. Pokud na dobu určitou, odpis se stanoví na tuto dobu, v opačném případě dobu odepisování určuje ZDP. Odpis se stanovuje s přesností na měsíce a odepisování nelze přerušit.

U dlouhodobého hmotného majetku má subjekt širší výběr možností odepisování. Nejprve se majetek zařadí do odpisové skupiny podle doby jeho použitelnosti. Následně si subjekt u majetku, u kterého způsob odepisování výslovně neurčuje zákon, zvolí rovnoměrné nebo zrychlené odepisování. Způsob výpočtu je jasně definován přímo v ZDP a vzorec pro výpočet je jiný v prvním roce odepisování a v následujících letech. U výkonového odepisování je odpis stanoven jako podíl vstupní ceny a počtu výstupů vyrobených prostřednictvím daného majetku (např. odlitků u forem).

Vypočtený odpis se vždy zaokrouhluje na celé koruny nahoru a odpis je subjekt oprávněn uplatnit, jestliže majetek eviduje ke konci daného zdaňovacího období. V případě, že majetek ke konci zdaňovacího období nevlastní, ale vlastnil jej k prvnímu dni zdaňovacího období nebo ve speciálních případech stanovených ZDP, má možnost uplatnit polovinu ročního odpisu. Poplatník má také možnost ve většině případů daňové odepisování přerušit, daňový odpis neuplatnit, a pokud znovu zahájí daňové odepisování, pokračuje ve výpočtu jako by k přerušení nedošlo.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

VALOUCH, P., 2012. *Účetní a daňové odpisy 2012*. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN: 978-80-247-4114-7.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 4: Oceňování technického zhodnocení

Klíčové pojmy:

oprava, údržba, technické zhodnocení, zvýšená vstupní cena

Cíle kapitoly:

- porozumění rozdílu mezi opravou, údržbou a technickým zhodnocením,
- znalost metody odpisování majetku po technickém zhodnocení.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

V průběhu používání dlouhodobého majetku vzniká často potřeba různých zásahů do majetku. Ty mohou mít charakter **údržby, různých oprav nebo technického zhodnocení**. Za technické zhodnocení považujeme výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, které převýšily hranici stanovenou ZDP (viz §33 ZDP). Podstatné, pro rozlišení technického zhodnocení od opravy je skutečnost, zda došlo k rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku, ke změně účelu nebo technických parametrů. Za technické zhodnocení mohou být tyto výdaje považovány i

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

v případě, že nepřesáhnou hranici stanovenou ZDP, ale subjekt se tak rozhodne. Výdaje je nutné sledovat souhrnně u jednotlivého majetku za zdaňovací období. To platí pro hmotný majetek.

Protože je někdy obtížné určit, zda se jedná o technické zhodnocení již stávajícího majetku nebo o vznik nového samostatného majetku, byl **pokynem Generálního finančního ředitelství D-6** v komentáři k ustanovení §26 ZDP, uveden výčet příkladů majetku, který je vždy považován za technické zhodnocení, a který vždy tvoří samostatný majetek. Tento výčet nelze ovšem brát absolutně, vždy je nutné posuzovat charakter konkrétních výdajů.

Úprava **technického zhodnocení nehmotného majetku** je uvedena samostatně v §32a odst. 6 ZDP a definuje ho jako “výdaje na ukončené rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti.“ Patří sem také výdaje, které mají za následek změnu účelu nehmotného majetku. Stejně jako u hmotného majetku, musí výdaje přesáhnout zákonem stanovenou hranici. Naopak u nehmotného majetku se výdaje nesledují za celé zdaňovací období, ale posuzuje se samostatně každý ucelený zásah do majetku.

V případě, že **majetek** svou vstupní cenou **při svém pořízení nepřesáhl hodnotu** stanovenou ZDP pro zařazení mezi hmotný nebo nehmotný majetek a nebyl tedy ani daňově odepisován, ale po provedení technického zhodnocení už této hranice dosahuje, dochází ke **vzniku** klasického hmotného nebo nehmotného majetku dle ZDP. Vstupní cenu poté tvoří hodnota technického zhodnocení a původního ocenění. Daňově se však tento majetek odepisuje pouze do výše vstupní ceny snížené o dříve uplatněné účetní odpisy.

Technické zhodnocení zvyšuje vstupní cenu majetku a daňový základ subjektu ovlivňuje prostřednictvím odpisů. Při výpočtu daňových odpisů se od roku provedení zhodnocení odpis stanoví z tzv. **zvýšené vstupní ceny** a použije se do vzorce příslušná sazba.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Pokyn GFŘ č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, Č.j. 32320/11-31. In: *Portál ministerstva financí České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/legislativa-a-metodika/pokyny-d/casove-cleneni/2012>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 5: Oceňování zásob při pořízení pořizovací cenou

Klíčové pojmy:

materiál, zboží, nedokončená výroba, polotovary, výrobek, skladní karta, pořizovací cena, evidence zásob

Cíle kapitoly:

- znalost jednotlivých druhů zásob,
- získání přehledu o možnostech evidence zásob na skladních kartách,
- porozumění problematice oceňování zásob pořizovací cenou a možnostem jejich evidence,
- znalost opravných položek a inventarizačních rozdílů k zásobám a jejich vlivu na výši ocenění zásob.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Charakteristickým znakem zásob je jednorázová spotřeba. Definici nalezneme v §9 vyhlášky a v ČÚS č. 015-Zásoby.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Zásoby můžeme dělit podle různých hledisek, ale nejčastěji rozlišujeme **podle způsobu pořízení** zásoby:

- **nakupované;**
  - o materiál;
    - suroviny;
    - pomocné látky;
    - provozní látky;
    - náhradní díly;
    - obaly;
    - hmotný majetek s cenou pod stanovený limit pro dlouhodobý majetek,
    - movité věci s dobou použitelnosti jeden rok a méně;
  - o zboží;
- **vytvořené vlastní činností;**
  - o nedokončená výroba;
  - o polotovary;
  - o výrobky;
- **zvířata.**

Jako **zboží** označujeme movité věci koupené za účelem dalšího prodeje, pokud subjekt s těmito předměty obchoduje. Za zboží se považují i výrobky vlastní výroby, pokud byly aktivovány a předány do vlastních prodejen.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Za **nedokončenou výrobu** považujeme produkty, které prošly minimálně jedním výrobním stupněm a nejsou již materiálem, ale ani hotovým výrobkem. S nedokončenou výrobou se setkáme nejen u subjektu vyrábějícího hmotné produkty, ale taktéž u subjektu s nehmotným charakterem produkce, kdy zakázka je zahájena v jednom účetním období, ale ukončena je až v dalším (např. projektová činnost). **Polotovary** je zásoba vlastní výroby, která obdobně jako nedokončená výroba, prošla minimálně jedním stupněm výrobního procesu, ale na rozdíl od nedokončené výroby je již případně schopna samostatné existence (mohla by se stát např. zbožím), je tedy evidována odděleně a musí být dokončena nebo zkompletována do hotových výrobků v dalším výrobním procesu.

Evidence zásob probíhá na tzv. skladních kartách. Na těch se sleduje stav a pohyb zásob a většinou se na nich uvádí:

- **identifikace daného majetku,**
- **datum pořízení;**
- **pořizovací cena (vlastní náklady, reprodukční pořizovací cena);**
- **počet jednotek;**
- **datum a způsob vyřazení.**

Subjekt je povinen na základě vedené evidence prokázat stav zásob a jejich ocenění, může k tomu využít i jinou vhodnou evidenci zásob, např. kontrolu korunou.

Ocenění zásob vyplývá přímo ze způsobu jejich pořízení. **Pořizovací cenou** se oceňují zásoby nabyté úplatně (koupí) a případně některé zásoby získané jako vklad do obchodního majetku. Za pořizovací cenu se považuje cena, za kterou byl majetek pořízen, tzv. fakturační cena a vedlejší pořizovací náklady. Zahrnuje se do ní případné clo, spotřební daň, u neplátců také daň z přidané hodnoty, dopravné, pojistné, provize atd. Ani v tomto případě nelze opomenout zásadu opatrnosti a je proto nutné při oceňování nenadhodnocovat cenu zásob.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Z účetního pohledu je několik možností **evidence zásob v ocenění pořizovací cenou**. První z nich je využití tzv. **kalkulačních účtů**, kdy na jeden účet účtujeme jak fakturační cenu, tak vedlejší pořizovací náklady a následně celkovou pořizovací cenu zásob přeúčtujeme na evidenční účet zásob (např. materiál na skladě). Druhou variantou je využití **analytických účtů**, kdy fakturační cena zásob se účtuje na samostatný účet a vedlejší pořizovací náklady také na samostatný účet. Dochází-li následně k výdeji zásob, snižuje se stav jednotlivých analytických účtů a to metodou zvolenou subjektem (např. FIFO a vedlejší pořizovací náklady procentem). Poslední možností je tzv. **pevná cena**, kdy se pořizovací cena stanovuje jako předem daná cena, vedlejší náklady pořízení a odchylka od pevné ceny oproti skutečné ceně při nákupu. Účtování v tomto případě probíhá na analytických účtech.

Problematika oceňování zásob zahrnuje kromě oblastí ocenění zásob při pořízení a při vyskladnění, také **opravné položky** k zásobám, **inventarizační rozdíly** nebo různé **slevy** při pořízení zásob jako jsou skonto a obratový bonus.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Doporučené studijní zdroje:

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

LOUŠA, F., 2012. *Zásoby – komplexní průvodce účtováním a oceňováním*, 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN: 978-80-247-4115-4.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 6: Oceňování zásob při pořízení ve vlastních nákladech a reprodukční pořizovací cenou

Klíčové pojmy:

přímé náklady, vlastní náklady, kalkulace, vnitropodnikové účetnictví, reprodukční pořizovací cena

Cíle kapitoly:

- znalost metody ocenění zásob ve vlastních nákladech,
- přehled o případech použití reprodukční pořizovací ceny ve vazbě na problematiku zásob,
- získání podvědomí o problematice vnitropodnikového účetnictví a kalkulací.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Ve **vlastních nákladech** se oceňují zásoby vytvořené ve vlastní režii, vlastní činností. Toto ocenění může být stanoveno jako:

- **přímé náklady** (přímý materiál, přímé mzdy a ostatní přímé náklady);

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

- **vlastní náklady výroby** (přímé náklady a výrobní režie);
- **vlastní náklady výkonu** (vlastní náklady výroby a správní režie).

Zvolený způsob ocenění se odvíjí zásadně od charakteru výrobního procesu, dané technologie a doby výroby. Podstatné je zejména, zda výrobní cyklus trvá déle než jeden rok, či naopak netrvá. **Ocenění** je možné určit na základě buď **skutečných vlastních nákladů**, nebo **v předem stanovené výši** vlastních nákladů podle kalkulací. Podklady a kalkulace subjekt získává ze svého vnitropodnikového účetnictví.

Účetní standardy určují subjektu požadavek na vnitropodnikové účetnictví zajistit průkazné podklady o výkonech vytvořených vlastní činností, a to zejména:

- **o stavu a změně jejich stavu;**
- **pro jejich aktivaci;**
- **pro jejich ocenění.**

Účtování o vzniklých nákladech na pořízení zásob vlastní výroby a úbytky těchto zásob, provádí subjekt, v závislosti na způsobu ocenění, v účtové skupině 61-Změny stavu zásob vlastní činnosti.

V případě zásob vytvořených vlastní činností, u kterých není možné zjistit hodnotu vlastních nákladů, oceňují se **reprodukční pořizovací cenou**. Stejně jako:

- **bezplatně získané zásoby;**
- **přebytky nebo zásoby nově zjištěné při inventarizaci;**
- **příchovky zvířat, pokud nelze zjistit výši vlastních nákladů;**
- **odpad a vedlejší produkty.**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

LOUŠA, F., 2012. *Zásoby – komplexní průvodce účtováním a oceňováním*, 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN: 978-80-247-4115-4.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 7: Oceňování skladových zásob metodou váženého aritmetického průměru

Klíčové pojmy:

klouzavý vážený aritmetický průměr, prostý vážený aritmetický průměr

Cíle kapitoly:

- získání přehledu o možnostech ocenění zásob při jejich vyskladnění,
- pochopení metod výpočtu váženého aritmetického průměru,
- schopnost výpočtu ceny zásob při jejich vyskladnění metodou váženého aritmetického průměru.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Kromě ocenění zásob při pořízení, o čemž pojednávají předchozí kapitoly, je nutné zásoby rovněž ocenit při vyskladnění. V rámci právní úpravy nalezneme tři možné varianty ocenění zásob při vyskladnění, a to:

- metodou váženého aritmetického průměru;
- metodou FIFO;
- metodou pevné ceny.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

V případě, že se jedná o zásoby stejného druhu, je možná jejich fyzická zaměnitelnost a liší se pouze pořizovacími cenami, používá se **metoda váženého aritmetického průměru**. Fyzicky se dodávky stejného druhu zásob vedou společně, nedochází k jejich rozlišení. V tomto případě jsou zásoby oceněny při pořízení v pořizovací ceně, která může být různá podle data pořízení, a při vyskladnění jsou tyto zásoby oceněny váženým aritmetickým průměrem.

Podle frekvence výpočtu váženého aritmetického průměru rozlišujeme:

- **klouzavý vážený aritmetický průměr;**
- **prostý vážený aritmetický průměr.**

Při použití metody klouzavého váženého aritmetického průměru, dochází k jeho výpočtu při každém pohybu zásob. V praxi se běžně používá, protože evidence zásob v dnešní době většinou probíhá prostřednictvím výpočetní techniky a tudíž není problém vypočítat cenu zásob po každém jejich pohybu.

Druhou možností je počítat cenu zásob **prostým váženým aritmetickým průměrem**, kdy je cena stanovena vždy za určité časové období na období následující. Minimálně však musí být určena jednou za měsíc. Pro první měsíc, musí subjekt určit oceňování zásob buď jinou metodou, nebo vypočte vážený aritmetický průměr k datu prvního vyskladnění.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

Doporučené studijní zdroje:

LOUŠA, F., 2012. *Zásoby – komplexní průvodce účtováním a oceňováním*, 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN: 978-80-247-4115-4.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 8: Oceňování skladových zásob metodou FIFO

Klíčové pojmy:

metoda FIFO, metoda LIFO

Cíle kapitoly:

- znalost metody FIFO a LIFO,
- schopnost výpočtu ceny zásob při jejich vyskladnění metodou FIFO.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Metoda FIFO patří mezi metody oceňování zásob při vyskladnění. Její název je zkratkou anglického názvu „**first in, first out**“, neboli „první do skladu, první ze skladu“. Samotný název zjednodušeně vyjadřuje podstatu této metody, kdy zásoby pořízené jako první jsou také první vyskladněny. Pochopitelně to znamená evidenční vyskladnění, fyzicky nemusí být zásoba evidována zvlášť podle data pořízení.

V momentě vyskladnění je zásoba **oceněna nejstarší pořizovací cenou** a stav zásob na skladě je oceněn na úrovni posledních pořizovacích cen, tudíž hodnota skladových zásob

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

se blíží jejich tržní hodnotě. Pro použití této metody je nutná evidence zásob podle jednotlivých dodávek.

Při používání metody váženého aritmetického průměru či metody FIFO, je potřeba vést jednotlivé analytické účty podle druhu zásob pro každou metodu zvlášť. **Nelze** tedy **kombinovat** použití těchto metod v rámci jednoho analytického účtu.

Kromě metody FIFO, existuje též **metoda LIFO**. Jedná se opět o zkratku anglického názvu „last in, first out“, tedy „poslední do skladu, první ze skladu“. Tato metoda není povolena českými účetními předpisy.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

Doporučené studijní zdroje:

LOUŠA, F., 2012. *Zásoby – komplexní průvodce účtováním a oceňováním*, 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN: 978-80-247-4115-4.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 9: Oceňování skladových zásob pevnou cenou

Klíčové pojmy:

pevná cena, odchylka, vedlejší náklady pořízení, koeficient

Cíle kapitoly:

- pochopení metody evidence zásob v pevné ceně,
- schopnost výpočtu ceny zásob při jejich vyskladnění metodou pevné ceny.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Poslední možnou metodou oceňování zásob při jejich vyskladnění je **metoda pevné ceny**. Použití této metody musí být komplexní, to znamená, že zásoby musí být oceňovány pevnou cenou už při jejich pořízení a následně také při jejich vyskladnění. Samotná evidence probíhá na třech analytických účtech, konkrétně na analytických účtech pro:

- **pevnou cenu;**
- **odchylku** – rozdíl mezi skutečnou (fakturovanou) cenou a pevnou cenou;

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

– vedlejší náklady pořízení.

Při pořízení se cena jednoduše rozdělí na výše uvedené analytické účty. V momentě vyskladnění, dojde nejprve k vyskladnění v pevné ceně na příslušném analytickém účtu.

Následně je třeba také tzv. **rozpustit příslušnou odchylku a vedlejší náklady**. Postup výpočtu si účetní jednotka určuje ve vnitřní účetní směrnici. K výpočtu částky odchylky, kterou je třeba rozpustit, slouží např. **koeficient**, jehož vzorec můžeme definovat jako:

$$K = \frac{\text{Počáteční stav odchylek} + \text{přírůstek odchylek}}{\text{Počáteční stav zásob} + \text{přírůstek zásob}}$$

Pevná cena by se měla co nejvíce blížit skutečné ceně, takže **výše odchylky** by měla být vzhledem k ceně zásoby **zanedbatelná**. Pokud dojde k výrazné změně skutečné tržní ceny, mělo by dojít i ke změně pevné ceny.

Pro **rozpuštění vedlejších nákladů při vyskladnění**, se postupuje podle vnitřní účetní směrnice dané účetní jednotky. Lze použít obdobný přístup jako při výpočtu odchylky, nebo použít výpočet procentem, kdy procento úbytku vedlejších nákladů při vyskladnění se rovná procentu vyskladněného zboží z celkové zásoby.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

Doporučené studijní zdroje:

LOUŠA, F., 2012. *Zásoby – komplexní průvodce účtováním a oceňováním*, 4. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a. s. ISBN: 978-80-247-4115-4.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 10: Cenné papíry při pořízení

Klíčové pojmy:

majetkové účasti, dluhové cenné papíry, ostatní cenné papíry, pořizovací cena cenných papírů

Cíle kapitoly:

- znalost rozdělení cenných papírů a vymezení jednotlivých skupin,
- schopnost definovat ocenění cenných papírů pořizovací cenou.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Cenné papíry může rozdělit do následujících skupin:

- **Dlouhodobý finanční majetek** – časový horizont přesahuje 12 měsíců.
  - o **Majetkové účasti** – představují vlastnická a rozhodovací práva, která plynou z jejich držby v poměru k vloženému kapitálu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

- **Dluhové cenné papíry držené do splatnosti** – reprezentují úvěrový vztah mezi dlužníkem a věřitelem, je určena splatnost a držitel má úmysl držet je do doby splatnosti.
- **Realizovatelné (ostatní) cenné papíry a podíly** – všechny cenné papíry a podíly nezařaditelné do ostatních skupin.
- **Krátkodobý finanční majetek** – časový horizont nepřesahuje 12 měsíců.
  - **Cenné papíry k obchodování** – nákup s úmyslem dosáhnout zisku z cenových rozdílů mezi nákupní a prodejní cenou v krátkodobém časovém horizontu.
  - **Dluhové cenné papíry držené do splatnosti se splatností do 12 měsíců.**
  - **Cenné papíry emitované účetní jednotkou** – vlastní akcie, podíly a dluhopisy, tzn., že emitentem je samotná účetní jednotka.
  - **Realizovatelné (ostatní) cenné papíry.**

Evidence jednotlivých cenných papírů probíhá na analytických účtech, a to alespoň v členění podle druhu. Dále je možné evidenci dělit podle emitenta, jmenovité hodnoty, měny atd.

Cenné papíry a podíly se oceňují:

- **k okamžiku pořízení, resp. nabytí;**
- **k rozvahovému dni.**

K okamžiku pořízení se cenné papíry a podíly oceňují **pořizovací cenou**. Její součástí je jednak samotná cena pořízení cenného papíru a také náklady s pořízením související. Těmi se rozumí zejména poplatky a provize burze či jinému veřejnému trhu, odměna makléře, právníka, poradce atd. Naopak do pořizovací ceny nepatří výdaje spojené s financováním nákupu (např. úroky z úvěru na koupi cenného papíru) a náklady spojené s jeho držbou (např. náklady na uložení listinných cenných papírů).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Požizovací cenou **směnky** je hodnota nahrazené pohledávky. Pořizovací cena **dlužného cenného papíru** obsahuje již naběhlý výnosový úrok do doby pořízení. V případě majetkových cenných papírů a podílů nabytých jako **protihodnota za nepeněžitý vklad**, zahrnuje pořizovací cena zůstatkovou (účetní) hodnotu tohoto nepeněžitého vkladu. V některých případech se hodnota vkladu ještě navyšuje o daň z přidané hodnoty, případně snižuje o účetní hodnotu závazků, pokud přecházejí spolu se vkladem.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

Doporučené studijní zdroje:

STROUHAL, J. *Peněžní prostředky a cenné papíry v účetnictví podnikatelů*. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. ISBN: 978-80-7357-557-1.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 11: Oceňování cenných papírů k rozvahovému dni

Klíčové pojmy:

reálná hodnota, ekvivalence, tržní hodnota

Cíle kapitoly:

- znalost možností ocenění cenných papírů k rozvahovému dni,
- přehled o používaných pojmech v problematice ocenění k rozvahovému dni a pochopení účelu ocenění k rozvahovému dni.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Dle účetních předpisů je účetní jednotka povinna ke konci rozvahového dne provést ocenění cenných papírů a používají se pro to metody ocenění:

- reálnou hodnotou;
- ekvivalencí;
- v původních pořizovacích cenách.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Za **reálnou hodnotu** označujeme:

- **tržní hodnotu;**
- **ocenění kvalifikovaným odhadem nebo posudkem znalce**, pokud tržní hodnota není k dispozici nebo nedostatečně odráží reálnou hodnotu;
- **ocenění podle zvláštních právních předpisů**, nelze-li použít předchozí ocenění.

Tržní cenou je hodnota vyhlášená na tuzemské či zahraniční burze nebo jiném veřejném trhu jako závěrečná cena v pracovní den k okamžiku ocenění, pokud v ten den trhy nepracují, platí cena vyhlášená poslední předcházející pracovní den.

Ocenění reálnou hodnotou se nepoužije pro cenné papíry držené do splatnosti, reprezentující účast s rozhodujícím nebo podstatným vlivem a emitovaných účetní jednotkou.

Metoda ekvivalence neboli protihodnoty, se použije pro dlouhodobé podíly v dceřiných a přidružených společnostech. Podíl, k datu pořízení oceněný pořizovací cenou, je k rozvahovému dni oceněn hodnotou odpovídající podílu investora na vlastním kapitálu dceřiné nebo přidružené společnosti. Účetní jednotka se u dlouhodobých majetkových podílů musí rozhodnout, jakou metodu použije a tu pak musí použít u všech. **Nelze kombinovat** ocenění pořizovací cenou a ekvivalencí.

U **dlužných cenných papírů**, kdy není možné stanovit reálnou hodnotu, zůstává ocenění původní pořizovací cenou a pouze se účtuje ve věcné a časové souvislosti o úrokovém výnosu.

Účetní jednotka provádí ocenění cenných papírů povinně jednou ročně k rozvahovému dni, ale v praxi bývá obvyklé přeceňování častější, u finančních institucí i každodenní. Samotné přecenění se účtuje buď **rozvahově**, nebo **výsledkově**, závisí to na druhu cenného papíru.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

Doporučené studijní zdroje:

STROUHAL, J. *Peněžní prostředky a cenné papíry v účetnictví podnikatelů*. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. ISBN: 978-80-7357-557-1.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 12: Oceňování cenných papírů v cizí měně

Klíčové pojmy:

pevný kurz, denní kurz, kurzový rozdíl

Cíle kapitoly:

- přehled o metodě ocenění cenných papírů v cizí měně ke dni pořízení a aspektech použití směnného kurzu,
- znalost jednotlivých metod ocenění cenných papírů k rozvahovému dni.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví udává povinnost vedení účetnictví v české měně a současně u některých druhů aktiv a závazků taktéž v cizí měně (viz §4 odst. 12 ZoÚ). Cenné papíry patří mezi položky, které je účetní jednotka povinna evidovat jak v české měně, tak v cizí měně. Přepočtení probíhá kurzem devizového trhu vyhlášeným Českou národní bankou, a to zejména k okamžiku:

- pořízení;
- rozvahového dne.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Pro přepočítání využívá účetní jednotka kurzy ve formě:

- **směnných kurzů platných ke dni uskutečnění účetního případu;**
- **pevných kurzů.**

Kurzový rozdíl vzniká jako důsledek změny hodnoty aktiv nebo pasiv na základě pohybu české měny vůči cizí. Rozlišujeme:

- **kurzový zisk;**
- **kurzovou ztrátu.**

Kurzové rozdíly vzniklé **při pořízení**, např. rozdílný kurz při úhradě, se účtují výsledkově. Komplikovanější je ovšem situace v případě kurzových rozdílů vzniklých **k rozvahovému dni**. V tomto případě závisí způsob účtování na způsobu ocenění k tomuto dni.

- **Cenné papíry oceňované reálnou hodnotou a majetkové účasti oceňované ekvivalencí.**
  - O kurzovém rozdílu se samostatně neúčtuje, je součástí ocenění reálnou hodnotou nebo ekvivalencí.
- **Majetkové cenné papíry a podíly neoceňované reálnou hodnotou a ekvivalencí.**
  - Kurzový rozdíl se účtuje rozvahově, prostřednictvím účtu „Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků“.
- **Dluhové cenné papíry neoceňované reálnou hodnotou.**
  - Kurzový rozdíl se účtuje výsledkově.
- **Opravné položky.**
  - V případě podílových cenných papírů neoceňovaných ekvivalencí, se o zvýšení hodnoty neúčtuje a snížení se zachycuje prostřednictvím opravných položek.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

Doporučené studijní zdroje:

STROUHAL, J. *Peněžní prostředky a cenné papíry v účetnictví podnikatelů*. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. ISBN: 978-80-7357-557-1.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 13: Oceňování pohledávek

Klíčové pojmy:

krátkodobé pohledávky, dlouhodobé pohledávky, pohledávky podle osoby věřitele, ocenění k rozvahovému dni, opravné položky

Cíle kapitoly:

- znalost definice a rozdělení pohledávek,
- schopnost definovat způsoby ocenění pohledávek,
- porozumění rozdílu účetního a daňového pohledu na opravné položky.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Pohledávka představuje druhou stranu závazku, reprezentuje právo věřitele požadovat po dlužníkovi určité plnění. Základním kritériem pro rozlišení pohledávek je doba splatnosti.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

- **Krátkodobé pohledávky.**
  - o Doba splatnosti je kratší než 1 rok.
- **Dlouhodobé pohledávky.**
  - o Doba splatností přesahuje 1 rok.

Podle osoby dlužníka je možné pohledávky dále dělit na pohledávky:

- **z běžných obchodních vztahů;**
- **vůči státu;**
- **vůči zaměstnancům;**
- **vůči společníkům, akcionářům, ke sdružení, k řízeným a ovládaným společnostem atd.;**
- **jiné pohledávky (např. manka a škody, emitované dluhopisy).**

Problematiku **oceňování pohledávek** můžeme rozdělit na dvě skupiny, a to na klasické pohledávky z obchodních a jiných vztahů a pohledávky určené k obchodování. V případě první skupiny pohledávek, se tyto oceňují jmenovitou hodnotou při svém vzniku (viz § 25 ZoÚ). Pohledávky určené k obchodování se oceňují pořizovací cenou, jejíž součástí jsou samozřejmě i náklady spojené s pořízením.

K rozvahovému dni se pohledávky přehodnotí, a jestliže účetní jednotka zjistí riziko nesplacení pohledávky, je povinna toto riziko promítnout do ocenění prostřednictvím **opravných položek**. U pohledávek v cizí měně, účetní jednotka provede přepočtení kurzem k rozvahovému dni a zohlední v ocenění pohledávky případný **kurzový rozdíl**.

V případě **pohledávek určených k obchodování** dojde k rozvahovému dni k jejich přecenění a to metodou **reálné hodnoty**. Vzniklé oceňovací rozdíly se účtují výsledkově.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Opravné položky k pohledávkám mohou být:

- **účetní;**
- **daňové.**

Účetní opravná položka nemá žádný vliv na stanovení daně z příjmů a je plně v kompetenci účetní jednotky. Vyjadřuje pouze jisté riziko nesplacení pohledávky a ruší se v případě, že riziko pominulo nebo pohledávka bude trvale odepsána, případně dojde k její likvidaci. Pokud má být tvorba opravné položky i **daňově uznatelná**, tzn., že bude snižovat základ daně z příjmů, musí splňovat zákonem stanovené podmínky, což je zejména jejich vytvoření podle **zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu** (dále jen ZoR). Ten umožňuje tvořit opravné položky k nepromlčeným pohledávkám a pohledávkám, které byly předmětem daně z příjmů, které patří mezi následující typy pohledávek:

- **za dlužníky v insolvenčním řízení;**
- **k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. 12. 1994;**
- **z titulu ručení za celní dluh;**
- **pohledávky „drobné“ hodnoty (viz § 8c ZoR).**

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 593 ze dne 20. 11. 1992 o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19].

Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=593~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

Doporučené studijní zdroje:

DRBOHLAV, J. a T. POHL. *Pohledávky z právního, účetního a daňového pohledu*, 3. vydání. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. ISBN: 978-80-7357-599-1.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Použitá literatura

CHALUPA, R. et al. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2013*. 11., aktualizované vydání. Ostrava.: ANAG, spol. s r. o., 2013. ISBN: 978-80-7263-771-3.

MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2013, úplná znění platná k 1. 1. 2013*. Praha.: GRADA Publishing a.s., 2013. ISBN: 978-80-247-4643-2.

RYNEŠ, P. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2013*. 13., aktualizované vydání. Ostrava.: ANAG, spol. s r. o., 2013. ISBN: 978-80-7263-793-5.

ČESKO. Zákon č. 563 ze dne 12. 12. 1991 o účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=563~2F1991&part=&name=&rpp=15#seznam>

ČESKO. Vyhláška č. 500 ze dne 06. 11. 2002, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojněho účetnictví. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=500~2F2002&part=&name=&rpp=15#seznam>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *ÚZ č. 945 – České účetní standardy*. Ostrava, 2013. Sagit, a. s. ISBN: 978-80-7208-970-3.

ČESKO. Pokyn GFŘ č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, Č.j. 32320/11-31. In: *Portál ministerstva financí České republiky* [online]. Ministerstvo financí [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/legislativa-a-metodika/pokyny-d/casove-cleneni/2012>